

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (150) TÈXTIL (56) ELS SALA (Branca de PASQUAL SALA) (2) (Continuació)

Pasqual Sala va emplaçar la seva nova fàbrica en el Vapor Blanco, Ubach i Cia. de la carretera de Montcada, que a partir de llavors seria més conegut pel nom de Vapor Sala. Allà va instal·lar-hi 2.100 pues de filar i una quarantena de telers. Per a tècnic, Pasqual Sala contractà l'exempresari Nicolau Agulló i per a comptable, Francesc Aymerich, que el març de 1896 va marxar de l'empresa i el va substituir per Antoni Boada i Lladó, un personatge amb una llarga i intensa trajectòria en els

Magatzem Pasqual Sala (actual Cecot)

camp del periodisme, la política (sempre, però, en formacions catalanistes) i la vida cultural i cívica de Terrassa. Per a magatzem i despatx, Pasqual Sala va fer construir un edifici que ha quedat com el símbol més emblemàtic de la Terrassa industrial. L'immoble, situat al carrer de Sant Pau, 6,

s'atribueix al mestre d'obres Joan Trays i Urgell. Té quatre façanes de caràcter monumental i sumptuós i està envoltat d'un jardí que ocupa tota una illa. El saló central està cobert per una luxosa cúpula de vidre. Actualment és la seu de la patronal terrassenca Cecot. Pasqual Sala ja havia fet construir abans un altre edifici singular. Havia comprat el Casino dels Artesans al carrer de Sant Pere i va encarregar al mestre d'obres Jeroni Granell i Mundet unes importants obres de reforma que van durar un any i van costar 400,000 pessetes de l'època. El resultat ha estat un edifici neoclàssic de planta baixa i tres pisos amb uns esplèndids jardins.

A partir de 1896 una nebulosa s'estén sobre la persona i les activitats de Pasqual Sala, que prenen un curs negatiu, i la poca informació que tenim encara ens ha arribat per transmissió oral. Es diu que per causa del boicot del seu entorn social i familiar, Pasqual Sala sofreix un desequilibri mental i intenta fallidament suïcidar-se d'un tret al cap que el deixa quasi cec i malparat. La important fàbrica que havia engegat feia només tres anys justos va ser dràsticament reduïda i transferida a

una nova raó social, **Vidal i Cia. Soc. en Cta.**, de la qual sospitem que el soci comanditari era el mateix Pasqual Sala. Aquesta societat només va durar un exercici. El 1898 no quedava ni rastre del seu ambiciós projecte industrial. El sumptuós magatzem del carrer Sant Pau s'arrendà a Freixa i Sans, de la qual el seu nebot Josep Freixa i Argemí era el soci principal. El 26 d'octubre de 1899 mor Pasqual Sala a l'edat de 49 anys. L'única referència de premsa de la seva mort l'hem trobada a *La*

Comarca del Vallès del dia 28 següent: "Una verdadera enfermedad o desequilibrio mental como quiera llamarse le ha puesto fin a los dias del acaudalado industrial tarrasense don Pascual Sala Sallés, dejando a su distinguida Sra. Esposa y querido hijo en la la mayor consternación. Industrial activo, inteligente y emprendedor de grandes iniciativas, habia contribuido don Pascual al apogeo y renombre de la casa Sala Hermanos que logró colocarse a la altura de las primeras industrias tarrasenses. Sin el lamentable contratiempo experimentado hace algunos años, Sala habria contribuido también al engrandecimiento y progreso de esta ciudad

a la que ha dotado del suntuoso edificio Circulo Egarense y Hotel Peninsular y del hermoso y esbelto almacén de la calle San Pablo, edificios ambos que admiran cuantos visitan Tarrasa". L'altre diari local, *Egara*, no fa cap comentari de la seva mort. El seu nom va figurar com un mort més en el llistat setmanal de difunts de la ciutat. Ja celebrats els funerals, només *La Comarca del Vallès* va publicar, una senzilla nota "Vieronse el jueves concurridos los funerales celebrados por el eterno descanso de don Pascual Sala". Sembla que l'òbit va ser causat per un nou intent, aquesta vegada reeixit, de suïcidi, i no pas per les seqüeles de l'intent anterior (o anteriors, ja que hi ha qui diu que van ser tres els intents de suïcidi).

Pasqual Sala era amic personal de mossèn Cinto Verdaguer (aquest treball és en part còpia de la biografia de Pasqual Sala que vam elaborar a petició de l'amic, verdaguerià i terrassenc, Antoni Boada per al segon llibre d'or de mossèn Cinto que recentment ha promogut).

(Continuarà)

RAFEL COMES

Etiqueta d'una peça de Pasqual Sala